

EZERZEME

Aglonas, Dagdas un Krāslavas novada laikraksts

ISSN 1407-9623

Piektdiena, 2015. gada 16. oktobris

Nr. 79 (8978)

Cena - 41 cents

9 771407 962055

Latgales pērle

Dabas parks "Daugavas loki"

Alekseja GONČAROVA foto

Šodien numurā

Daugavpili - politiska šķiršanās ...2.lpp
Lēmumi, kas tika pieņemti Dagdas pašvaldības ētikas komisijā ...4.lpp
Skolotāju smaidu diena ...5.lpp
Par kausiem, zirgiem, kaziņu un karstām pankūkām ...6.lpp

Krāslavas Sv. Ludviga Romas katoļu baznīcā

1. novembris (svētdiena)
VISI SVĒTIE (lieli svētki)

8:00 - Sv. Mise (krieviski)
9:15 - Sv. Mise (poliski)
11:30 - Sv. Mise (latviski) Vesperes un procesija par mirušajiem
14:00 - Sv. Mise Krāslavas vecajos katoļu kapos

2. novembris (pirmdienā)
VISU TIČĪGO MIRUŠO PIEMINĀS DIENA

9:15 - Sv. Mise (latviski)
11:30 - Sv. Mise (poliski)
Procesija par mirušajiem
18:00 - Sv. Mise (latviski)

7. novembris (sestdiena)

13:00 - Dievkalpojums Krāslavas Meža kapos

2015.gada 24.oktobrī

Kalniešu pamatskolas 75 gadu jubileja un absolventu salidojums "Kur sapņi un atmiņas kopā vijas"

Dalības maksa - ziedojums. Omulībai līdzīgs vēlams ņemt groziņu.

• No plkst.16:00 reģistrēšanās Kalniešu pagasta TN.
T. 65622453; 28856195; 29509046.
kalniesuskola@inbox.lv

Svecīšu vakars 31. oktobrī

14.30 - Suveizdišķu kapos,
16.00 - Izvaltas kapos

Latvijā

- Veselības ministrs un Saeimas deputāts Guntis Belēvičs (ZZS) apsvērs iespēju nolikt parlamentārieša mandātu, jo tas varētu atvieglot procesu, kādā iespējams pārsūdzēt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) attiecībā uz politiķi pieņemtos lēmumus.
- Līdz šā gada septembra beigām no apgrozības izņemti 37,6% lata monētu 27,3 miljonu latu vērtībā (143,8 miljoni gabalu monētu) un 94,8% lata banknošu 930,6 miljonu latu vērtībā (46,7 miljoni gabalu banknošu), liecina Latvijas Bankas apkopotā informācija.
- "Orkla" grupā ietilpstošo Latvijas uzņēmumu restrukturizācijas ietvaros augļu un dārzeņu pārstrādes uzņēmums SIA "Spilva" tiek apvienots ar sulu, nektāru, dzērienu un dzeramā ūdens ražotāju AS "Gutta".
- Pagājušajā nedēļā Saeima nodeva izskatīšanai parlamenta komisijās 2016. gada valsts budžeta likumprojektu. Medikū vērtējums par šo dokumentu paketi ir visai skarbs - tas ir valsts izmērdēšanas budžets. Nākamgad veselības aprūpes nozare saņems vēl mazāku finansējumu. Turklāt iecerētas visai interesantas izmaiņas medikū atalgojumā: mūsu algas paliks tagadējā apjomā, bet sanitāri pelnīs vairāk nekā līdz šim.
- No tirdzniecības pēc Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) pieprasījuma komersanti izņēmuši 2290 ugunsdzēsības aparātu vienības, kas neatbilst prasībām, un ir jāņem vērā fakts, ka šādi aparāti nopākuši arī pie patērētājiem un lietotājiem.

ATVĒRTO DURVJU DIENAS LOGU UN DURVJU RAŽOTNĒ

Iespēja savām acīm redzēt logu izgatavošanas tehnoloģiju
Iespēja veikt pasūtījumu ar dāvanu kuponu*

16. oktobrī (13.00 - 18.00)
17. oktobrī (10.00 - 16.00)

Kraujas iela 2, Daugavpils
Tālr.: 29168284, 22187748

* dāvanu kupons 20 EUR apmērā

Neaizmirsti abonēt laikrakstu 2016. gadam!

Laiku laikos,
mūžu mūžos
Iasi Ezerzemi!

Mūsu laikrakstu 2016. gadam var abonēt jebkurā pasta nodaļā,
<http://abone.lv>, pie sava pastnieka,
kā arī "Ezerzemes" redakcijā (Lāčplēša ielā 20, Krāslavā).

ZIEMA BŪS DROŠAS RIEPAS PA LABĀM CENĀM

BUDŽETA RIEPAS NO:

195/65R15-27.00 €

205/55R16-33.00 €

225/45R17-44.00 €

Aronsona 5a, Krāslava | Asūnes 6, Dagda

GIGANT AKCIJA LĪDZ 12.11 VEIKALS - NOLIKTAVA PĒRC TIEŠI NO RAŽOTĀJA!

189€ - 283€ IZVELKAMS DĪVĀNS

Velas kaste, guļamā platība: 130x200cm

539€ - 709€ IZVELKAMS DĪVĀNS

Velas kaste, guļamā platība: 120x200cm

299€ - 405€

VIRTUVES IEKĀRTA, platums: 260cm

399€ - 539€

GUĻTĀ AR RESTĒM BEZ MATRACĀ
Guļamā platība: 160 x 200cm

559€ - 759€

SUPER PIEDĀVĀJUMS

DĪVĀNU KOMPLEKTS 3+1+pufs, divāns izvelkams un ar velas kasti

KRĀSLAVA, LATGALES IELA 16

Pr.-Pk. 9-18, Sestd.9-15, Sv. - BRĪVS, Tālr. +371 25702600

AKCIJA SPĒKĀ LĪDZ 12.NOVEMBRIM VAI KAMĒR PRECE NOLIKTAVĀ!

Skolotāju smaidu diena

Apkopojot savas dzīves sasniegumus – jaunībā vai jau brieduma gados – cilvēks savā dvēselē, bet reizēm arī skaļi, citu cilvēku klātbūtnē, no sirds pateicas ģimenei un skolai. Starp citu, labi vecāki – tas arī bieži vien ir skolotāju darba rezultāts. Patiešām – tas ir pašizliedzīgs darbs, kas ir vēlīts visaugstāko mērķu sasniegšanai.

Mūsu sarežģītajos laikos skolotājam ir jābūt ne tikai intelligentam cilvēkam, bet arī patriotisma simbolam. No daudziem dažādu profesiju pārstāvjiem, kas izvēlējušies ceļu uz paēdušajiem

sambļis. Tālāk – apsveikumi pēc reglamenta. Sirsnīgie vārdi, ar kuriem neskopojās novada pašvaldības vadītāja Sandra Viškure un Marija Mickeviča, Izglītības, kultūras un sporta nodaļas vadītāja.

Trešā svētku rota – videofilma uz ekrāna. Informācija, skolēnu komentāri un skolotāju mini intervijas. Pēkšņi izkristalizējās šīs balles hīts, jo zāle burtiski uzsprāga smieklos, kad titula “Gada skolotājs” īpašnieks Vjačeslavs Vērđiņš no ekrāna paziņoja, ka visvairāk viņam patīk nodarboties... ar dokumentācijas noformēšanu. Tas bija unikāls un

humoristisks protests pret birokrātijas pārmērībām. Svētku pedagoģiskās sēdes ceturta rozīnīte – godināt ne tikai skolotājus, bet arī tos darbiniekus, kas nodrošina izglītības iestāžu veiksmīgu darbību.

Parasti es cenšos bez īpašas nepieciešamības neieklāut

Rietumiem, tikai skolotāji turpina saglabāt uzticību savai dzimtajai zemei. Viņus nebedē arvien tukšākās pilsētas un lauki, kā arī tas, ka tiek slēgtas skolas, bet galvaspilsētas politiķi turpina nīrgāties par viņiem, kārtējo reizi solot pedagogiem cienīgu darba algu. Un viņi, mūsu pasaulē labākie skolotāji, turpina sēt saprātīgo, labo, mūžīgo. Tāpēc ir tik svarīgi skaļi pateikt viņiem paldies, lai skolotāji izjustu visas sabiedrības atbalstu. Un to ļoti labi prot darīt Dagdas novadā, kur Skolotāju dienas svinības vienmēr pārvēršas par spilgtu pasākumu.

...Piekdiena, Tautas nams, jau foajē es nokļūstu ziedu un smaidu valstībā. Nenogurstoši sveicinos ar visiem klātesošajiem, jo šo svinību vaininieki ir galvenās darbojošās personas ne tikai novada skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs. Bez skolotājiem neiztiek nevieni svētki, neviens sporta pasākums, nemaz nerunājot par skatuves mākslu. Pie izejas zālē novada saimniece Sandra Viškure sveic katru viesi un dāvina sarkanu rozi. Skatoties uz lielo ziedu klēpi, jautāju: “Un cik daudz ir rožu?” Un domes priekšsēdētāja ar smaidu atbild: “Miljons, vesela jūra ziedu.” Un tā bija taisnība: no diviem simtiem novada pedagogu tikai retais atrāca uz pasākumu bez krizantēmām un rozēm – kolēģu sumināšanai.

Otrais pārsteigums – svētku pasākumu atklāja skolotāju an-

rakstā pārāk daudz vārdu un uzvārdu, taču šoreiz būs izņēmums. Jo apbalvoto pedagogu vārdu publicēšana – tā ir papildus publiska pateicība. Parādi atklāja Vladislavs Bartušs, Ludmila Zariņa, Alīna Jeremenoka, Marina Puzanova, Tatjana Kromāne, Jānis Bohanovskis, Inese Kuzņecova, Ilona Čaplinska, Lolita Beitāne, Tatjana Volovatova, Irēna Burceva, Ļena Kļimoviča, Aina Murāne, Valdis Malinovskis,

Iveta Malinovska, Diāna Vrubļevska, Nadežda Vērđina, Artūrs Pitrāns, Vjačeslavs Vērđiņš, Terēze Jevstrahina, Tekla Potapova, Vjačeslavs Makejonoks, Valdis Bogrečs un Sandra Aļehno.

Izm Atzinības raksti tika pasniegti Marijai Andžānei, Olgai Bobovičai, Diānai Stikutei, Veltai Augustovai, Ritai Kāpostei, Aina Slesarei, Jānim Vaišļam, Sandrai Vērđiņai, Lijai Kamaletdinovai, Irēnai Dārzniecei, Ritai Vaišļai, Aleksandram Gžibovskim, Reginai Pauliņai, Larisai Bartušai, Aina Odiņecai, savukārt Ilzei Tukišai, Ritai Azinai un Svetlanai Valterei tika pasniegti IZM Pateicības raksti.

Tālāk tika pasniegtas Gada balvas labākajiem no labākajiem. Par to īpašniekiem kļuva Anita Kiselevska, Anna Osipova, Ausma Grizāne, Jānis Vaišļa, Anna Krilova, Zita Gražule, Anželika Pukle, Vjačeslavs Vērđiņš, Viktorija Saveljeva, Natālija Bistrova, Antons Vaicuļevičs, Anna Zvidriņa, Svetlana Vitkovska, Olga Šalajeva un Aija Babre. Un nobeigumā “Swedbank” balvas pasniegšana Inārai Kraulišai un Vijai Gekišai.

Pie svētku vaininiekiem izveidojās garas sveicēju rindas, bet kolēģi-skolotāji un radnieki neskopojās ar apsveikumiem. Līdz ar to Sandras Viškures frāze par miljonu sārto rožu tājāja kā naglai uz galvas.

Pārgājiens „Jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespēja - orientēšanās”

Šī gada vasara jaunsargiem bija jēgpilna un radoša. Projekta “Jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespēja – orientēšanās”, ko finansiāli atbalstīja Krāslavas novada dome, gūtās zināšanas nu rod savu pielietojumu mācībās. Vasarā organizētais divu dienu pārgājiens Krāslavas novada jauniešiem tika rīkots pirmo reizi. Tajā piedalījās 21 jaunieši (12 – 18 gadi) no trim pagastiem – Robežnieku, Kalniešu, Aulejas un Krāslavas. Savā starpā nepazīstamie jaunieši tika sadalīti trīs grupās pēc nejaušības principa, lai jauniešiem būtu lielāka iespēja iepazīties un sadarboties. Bija ielānota ļoti interesanta un plaša programma.

Pirmajā dienā katrai grupai bija dots uzdevums uzslēt divpadsmitvietīgu telti un tajā iekārtoties. Tad sākās nodarbības pēc darba plāna – formācijas veidi, azimuta noteikšana, savu pārsoļu noteikšana, teorija, praktiskā pielietošana utt. Vakarā paspēlējām futbolu. Naktī katra grupa dežurēja, jauniešiem patika sēdēt pie ugunsкура un stāstīt dažādus stāstiņus un piedzīvojumus.

Otrajā dienā arī darījām visu ielānoto – apgūvām roku signālus, riņķveida aizsardzību, slēpni. Lielāko daļu mēs paveicām arī teorētiski. Jāpiebilst, ka pārgājiena laikā bērni paši gatavoja ēst. Dienas beigās sakārtojām nometni, savācām teltis un devāmies mājup.

Jauniešiem palika brīnišķīgas atmiņas par notikušo pārgājieni.

Tagad – mācību procesā – visu vasarā apgūto jaunieši stāsta jaunajiem dalībniekiem, ieinteresējot brīvo laiku pavadīt lietderīgi.

308. Krāslavas jaunsargu instruktors
Dzintars PATMALNIEKS

Žurnāli oktobrī

“Ilustrētās Junioriem”

- Noslēpumainās rajās.
- Ēd ar prātu!
- Lai zobi spīd un laistās!
- Ko dara Irbenes radioteleskopā.
- Robots pētīs zemūdens dārgumus.
- Fotostāsts: skolas, kurās mācās citādi.
- Suns, papagailis un omārs jeb vēsturisko slavenību mīļuli.
- Ciemos dzegužpulksteņa dzimtenē.
- Kāds izskatās Plutons.
- Tvaika pavēlnieks Džeimss Vats.
- Dūres “volejbols” faustbols.
- Infografika – esi uzmanīgs tumsā.
- “Tavs oktobris” ar jaunām izrādēm, kinofestivāla filmām, grāmatām un filmu, kino un cirka erudītu konkursu.

Par kausiem, zirgiem, kaziņu un karstām pankūkām

Ilona Malahovska - galvenās balvas ieguvēja.

Antoņina Ļacka ar piemiņas kausu.

Tatjanas Avdejonokas dārgums.

Labība ir apcirķņos, lopi - siltās kūtīs, Miķeļdienas gadatirgi norisinājušies pa visu Ezeru zemi. Bet dvēsele prasa arvien asākas izjūtas: katram darbam ir savs laiks. Arī rudens aukstums pielavās negaidīti pēc saulainas un patīkamas atvasaras.

Labi, ka tieši šajā laikā aktīvie Robežnieki uzaicināja uz

rikšotāju sacensībām "Krāslavas novada kauss 2015". Vai varam iedomāties sportu bez azartiskiem līdzjutējiem?.. Pavasarī uz tā paša skrejceļa viņi vīrišķīgi izturēja viesuļvētru, līdz ar to šoreiz, kad gaisa temperatūra bija mazliet augstāka par nulli, laika apstākļi šķita visai komfortabli. Tāredzīgie sporta svētku rīkotāji dāsni cienāja skatītājus ar pankūkām un karstu tēju.

Vistālākie viesi atbrauca no Jelgavas. Kā noskaidrojās, Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesors Guntis Rozītis nebija kāzu ģenerālis, bet gan pirmā persona šajos svētkos - Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociācijas valdes priekšsēdētājs! Zinātnes spīdekļis ir pazīstams ar mūsu Ēriku Gabrusāni vēl no studiju gadiem - vai tad drīkst atteikties no aicinājuma? Bet svīta, kas sastāvēja no mūsdienīgiem studentiem ar fotoaparātiem un videokamerām, kļuva par vēl vienu skrejceļa rotu. Arī vietējo iedzīvotāju bija daudz, spēlēja mūzika, dāmas no populārā ansambļa "Viktorija" dāvāja savas skanīgās dziesmas skatītājiem. Čigānu dejas vietējās grupas "Alisa" izpildījumā arī palīdzēja publikas iesildīšanai. Kopējais noskaņojums - absolūti svētki. Bērniem tika organizēta vizināšanās ar poniju, jo daudzi atbrauca uz Kazinovu ar visu ģimeni.

Seit es satiku Nikolaju Galileju, ar kuru esmu pazīstams jau vairākus desmitus gadu. Par ko bija saruna? Protams, par zirgiem. Šoreiz zirgu audzētājs pārsteidza mani ar fantastisku jaunumu. Zirgs *Koman Šel*, kas ir

dzimis un audzis viņa zemnieku saimniecībā "Čadi", šī gada augustā Tallinas hipodromā ieguva galveno godalgu - *Derby*. Nebijis gadījums Latvijā, par ko liels paldis somu braucējam! Bet Nikolaja starti turpinās. Latgales vecākā rikšotāja statuss - nav joka lieta.

Arvien skaļāk sevi piesaka arī Robežnieki. Tiesa, šajā dienā starptautiskas rikšotāju sacensības notika arī Lietuvā, tāpēc pie mums ieradās tikai sportisti no Latgales. Devīni dažādi braucieni - programma bija ļoti piesātināta. Pirmajā piedalījās tikai Robežnieku rikšotāji - pirmo reizi notika Vladislava Ļacka piemiņas kausa izcīņa. Talantīgs vetārsts un fanātisks zirgu audzētājs, kas pāragri pameta mūsu grēcīgo zemi. Viņu par savu skolotāju uzskata gan Marisela Jeromenoka, gan Josifs Mančinskis. Piemiņas kausu pasniedza Antoņina Ļacka. Bet fakts, ka pirmajā braucienā piedalījās četri vietējie dalībnieki, saistās ar lielām cerībām. Un uzreiz - sensācija: ar piecu sekundžu pārsvaru spīdošu uzvaru guva Evelīna Koļeda! Pašlaik meitene studē galvaspilsētā, kur iegūst dizaineres profesiju, taču neaizmirst arī par savu aizraušanos - zirgiem un rikšošanas sportu. Man pastāstīja arī par ļoti interesantu atgadījumu: kad skolnieces Evelīnas radi piedāvāja izvēlēties dāvanu dzimšanas dienā - telefonu vai datoru, viņa palūdza... seglus. Aizsteidzoties notikumiem pa priekšu, varu teikt, ka rikšotāju sacensību kopvērtē-

Nikolajs Galilejs - vecākais rikšotājs.

jumā sudraba kausu izcīnīja apburošā Evelīna. Divkārsš apsveikums arī no "Ezerzemes"!

Konkurenti bija spēcīgi. Otrajā braucienā - "Rudens balva" - augstāko klasi demonstrēja Ilona Malahova no Ciblas. Tikai piecas sekundes zaudēja līderim Dagdas rikšotājs Jānis Ruskulis.

Trešais starts atkal iepriecināja vietējos līdzjutējus: Tatjana Avdejonoka no Dagdas novada zemnieku saimniecības "Mētrāji" guva lielisku uzvaru, nepiekāpjoties pieredzējušajam Gulbenes rikšotājam Marekam Brokānam. Senioru braucienā otro reizi uzvaru svinēja Jānis Ruskulis, kurš brauca ar savu brīnišķīgo zirgu - Balādi, kas pieder Sandrai Višķurei. Viņas dzīvesbiedram, Anatolam, kā vienmēr uzticēja galvenā

asprātīgā komentētāja lomu. Viņš jau sen apguvis mākslu pārvērst sporta svētkus par spilgtu šovu.

Piektajā braucienā - "Latgales rikšotāju balva" - mūsu Marisela Jeromenoka piekāpās pieredzējušajai Kristīnei Stašulei no Kaunatas. Nākamajam sacensību startam līdzjutēji pievērsa lielāku uzmanību un vēroja visu notiekošo ar īpašu azartu: kā papildinājums kausam bija paredzēta dzīva balva - kaza. Šoreiz fortūna novērsās no Nikolaja Galilejeva, bet divus gadus vecais kumelš Leopardas palīdzēja gūt uzvarētājas laurus Tatjanai Avdejonokai. Līdz ar to, kaut gan kaziņa arī pretojās, tai nācās mainīt dzīvesvietu.

Svētku dvēsele - Marisella Jeromenoka.

āzi no kazas?.. Pēc radziņiem.

Bet tagad - par galveno. Visi apstākļi bija labvēlīgi Robežnieku sportistu panākumiem. Dažiem no spēcīgākajiem sāncensiem sākās problēmas, kad pirms starta... aizbēga zirgs. Krāslavas novada kausu pasniegšanas laikā par galveno triumfatori kļuva Ilona Malahova no Ciblas novada (2.07.75). Bet rikšotāja no Ezerniekiem Tatjana Avdejonoka, bronzas balvas īpašniece, kļuva arī par rekordisti, kas šajā dienā uzrādīja labāko laiku, sasniedzot ar savu Ikarasu izcilu rezultātu - 2.07.10. Robežnieku līdzjutēji gaviļēja, sveicot sava pagasta iedzīvotāju Evelīnu Koļedu, kura ieguva sudraba kausu.

Nobeigumā vēlos izteikt milzīgu pateicību šo lauku sporta svētku organizatoriem un rikšošanas sporta entuziastiem - Mariselai un Jevgēnijam Jeromenokam, Josifam Mančinskim, Robežnieku pagasta pārvaldei un Krāslavas novada domei, kā arī sponsoriem - SIA "Vita V", "Optima D", "GSK", asociācijai "Latgales rikšotājs".

Svētki ir svētki, bet pats svarīgākais ir stingri ievērot sportisko disciplīnu. Pagājušajā sestdienā daži starti bija aizkavējušies, ko turpmāk nevajadzētu pieļaut. Jebkāda nobīde no grafika ietekmē rezultātu: rikšotāji iesildīja zirgus, ņemot vērā paredzēto programmu. Sports ir augstāks par visu!

Aleksejs GONČAROVS

Tāds, lūk, ragainais pārsteigums

Simpātiskie Tatjana un Sergejs atzinās, ka viņu daudzprofilu saimniecībā specializācijas paplašinājumam pietrūka vien kazas. No dzīvesbiedru diviem dēliem kadrā ticis tikai Andrejs. Nelielā intervijā uzzināju, ka Avdejonoki dzīvo Ezernieku pagastā. Un par savu galveno bagātību uzskata trīs rikšotāju šķirnes zirgus. Pirmo viņi iegādājās ērzeli Eksiku, pēc tam no Mariselas nopirka zirgu vārdā Ikaras, tieši viņš šajā dienā atnesa ģimenei zeltu, bet Leopardas pašā sporta karjeras sākumā nopelnīja ragaino godalgu. Sakarā ar to, komentētājs uzsāka diskusiju: kā var atšķirt

Skatītāju vidū - profesors Guntis Rozītis.

Divtik priecīgā Evelīna Koļeda.

Skats, kas aizrauj elpu.

ĒZERZEME

Melnais rutks

Melnais rutks ir pazīstams sakņaugs ar rūgteni saldu, vircotu garšu. Aso garšu tam piešķir ēteris-kā eļļa un rafanols. Tas ir dārzeņis, kas tenākas vēlu, tāpēc par uztura daļdotāju to parasti lieto rudenī un ziemā. Tiem, kas skaita kalorijas, svarīgi zināt, ka rutks ir pārtikas produkts ar mazu kaloriju daudzumu (34 kcal/100 g).

Legēnda stāsta, ka Apollons, kas bija Eskulāpija radnieks, tāpēc viņam bija zināms sakars ar medicīnu, rutkus vērtējis zelta, kājus — sudraba, bet rāceņus — svina cenā. Rutks nav zaudējis savu vērtību medicīnā arī tagad.

Rutks ir lielisks ēstgribu rosinošs un gremošanu veicinošs līdzeklis. Tā sastāvā esošā ēteriskā eļļa kairina kuņģi un sekmē kuņģa sulas izdalīšanos, uzlabo barības sagremošanu, pastiprina mikro-

cirkulāciju kuņģa un zarnu sienās, uzlabojot audu barošanos. Rutks ir neaizstājams produkts cilvēkiem, kas cieš no hiperacīda gastrīta, gāzu uzkrāšanās zarnās (meteorisma). Ēteriskā eļļa un rafanols sekmē arī žults veidošanos un tās izdali zarnās, šķīdina un izvada žultsakmeņus, likvidē aknu sāpes. Rutka sastāvā esošais holīns sekmē fosfolipīdu veidošanos, kuri darbojas par hepatoprotektoriem, bet as-

glikogēna uzkrāšanos aknās. Rutku iesaka lietot aknu cirozes, toksiska hepatīta, holecistīta un žultsakmeņu gadījumā. To izmanto arī par urīndzenošu līdzekli tūsкас, podagras un nierakmeņu gadījumā. Tomēr lielai daļai gremošanas orgānu slimnieku

Šie oranžie dārzeņi ir īsti brīnumi mūsu veselībai - tie satur daudz

minerālvielu un mikroelementu, C, B, D, E, P, K vitamīnus un A provitāmīnu – karotīnu. Burkānos esošās vielas labvēlīgi ietekmē gan redzi, gan uzlabo ādas stāvokli , asins sastāvu. Burkāni normalizē sirds un asinsvadu, aknu, aizkuņģa dziedzera, nieru, vairogdziedzera darbību, ārstē maza-sīnību, satur daudz dzelzi.

Īpaši ieteicami burkāni ir cilvēkiem, kas slimo ar artrītu, aknu slimībām, aterosklerozi, mazasinību. Pat ja esi vesela, ir vērts uzsākt burkānu sulas kūrī, jo burkāni ir kā dabas sagādātās “vitamīnu pakas”, kas spēcina organismu.

Kādus brīnumus spēj paveikt burkānu sula?

Tad, kad mūs pārņem nemiers un nogurums, cēlonis tam var būt resnā zarna. Tāpēc pie sliktas pašsajūtas jātīra zarnu trakts. Te labi noder burkānu sula. Tāpat burkānu sula

l a s

Kas vērtīgs ābolos?

Ābolu miza satur kvercetīnu, kas ir dabīgais antioksidants - mūsdienu medicīna pēta kvercetīna lielo nozīmi vēža riska samazināšanā. Taču ar mizu ābolus ieteicams ēst vienīgi tad, ja ir zināms, ka tie nav ķīmiski apstrādāti.

Āboli kavē novecošanos, labi ietekmē intelektu, mazina stresu. Ja dienas spriedze kādu iztukšojusi tā, ka kļūst skarbāks pret apkārtējiem, laiks apēst ābolu. Nomierinošas vielas, ko auglis satur, ļauj visu uztvert mierīgāk un saprotošāk.

Āboli satur fitoncīdus - bioloģiski aktīvas vielas, kuras nomāc nelabvēlīgo baktērijuairošanos, tāpēc tos ieteicams lietot gan kā profilaktisku līdzekli, lai izsargātos no saslimšanas, gan kā ārstniecisku līdzekli dažādu slimību gadījumos.

Ābolos ir arī vielas, kas sašķarsmē ar C vitamīnu veicina locītavu un saiņu stiprumu. Ābolu sula ir ne tikai garš-

Rudenī nepamatoti novārtā pamesta ir dabas velte - cidonija. Bieži vien šī skaistā krūma vērtīgās īpašības nenovērtē to dārzu īpašnieki, kuros tā aug. Cidonijas augļi nobriest posmā no septembra līdz novembrim. Cidonijas ziemā var

saglabāt arī svaigā veidā, turot cieši noslēgtā traukā. Augļa mīkstsūms nav sulīgs, bet gan stingrs un nedaudz pat saldeni sivs. Ieteicams cidonijas kombinēt ar āboliem, ķirbjiem, burkāniem un brūklenēm. Kon-diforejā bieži izmanto cidoniju sulu, lai gatavotu želejveida konfektes un dažādas aromā-

tiskās mērces, jo šo augļu mizas satur ēteriskās eļļas. Interesanti, ka cidonijas ir ne vien gardas, bet arī dziednieciskām īpašībām bagātas. Cidonija uzlabo apetīti, vielmaiņu un samazina holesterīna daudzumu asinīs. No cidoniju sēklām gatavo tējās uzlējumus, kas efektīvi palīdz, ja ir aizsmakums un klepus. Medicīnā cidoniju sulu lieto kompresēm, lai ārstētu grūti dzīstošas čūlas. Cidonijas augļi satur daudz organisko skābju (ābolu, citro-

2015. gada 16. oktobris

Cidonijas - vērtīgi dzeltenie bumbuli

nu, vīna u. c.), šķiedrvielas, C vitamīnu, provitamīnu A, kā arī kāliju, dzelzi, kobaltu un citus mikroelementus. Tieši tāpēc cidoniju plaši lieto mazasinības gadījumos.

Cidonijas ar medu

Auglus notīra, izgriež serdes, sadala sīkās daiviņās un liek katliņā verdošā ūdenī. Vāra līdz tās mīkstas (ūdenim jābūt tik daudz, lai pilnībā nosegtu visas cidonijas). Tad cidonijas izkāš, 1,5 glāzes cidoniju uzlējuma liek traukā un pievieno medu (uz 500 g iztīrītu cidoniju ņem 1 kg medus), un pagatavo sīrupu. Gatavam sīrupam pievieno izkāstās cidoniju daļiņas un vāra uz lēnas uguns līdz tās kļūst caurspīdīgas.

Cidoniju – ābolu biezēnis

Ābolus un cidonijas nomizo, iztīra no serdēm, liek katru savā katliņā, aplej ar nelielu ūdens daudzumu un vāra līdz kļūst mīksti. Iegūto masu izberž caur sieti, liek uz uguns un uzvāra. Ņem 600 g iegūtā cidoniju biezeņa, tam pievieno 400 g ābolu biezeņa, visu

Par šo un to, par visu ko

ēdīenus.

Cidoniju sēkļu uzlējums pret klepu

Cidoniju sēklas žāvē termperatūrā, kas nepārsniedz 50°C. Gatavas lietošanai tās ir tad, kad pārklājas ar baltu plēvēti. Lai iegūtu uzlējumu, ņem

1 tējkaroti izžāvētu cidoniju sēkļu, aplej ar glāzi tikko vārīta ūdens un trauku periodiski sakrata. Atzesešu dzērienu izdozer dienas laikā, sadalot to 3 daļās – no rīta, pusdienlaikā un vakarā. Uzlējums jāizlieto tās pašas dienas laikā, kad tas pagatavots.

Ģeniāli padomi

- Piestiprini magnētisko lentu pie sienas vannasistabā un liec pie tās savas saspraudītes, sprādzītes un copadatas. Tas vienmēr būs tur, kur tu tās noliksi.
- Iemet sasaldētas vīnogas vīnā, tā tas ātri atdzīsīs un netiks atšķaidīts.
- Nokrāso atslēgas ar dažādām nagu lakām un tu noteikti tās vairs nekad nesajauksi.

- Dzeramā soda ar dažiem pilieniem ēteriskās eļļas nelielos auduma maisiņos būs lielisks gaisa atsvaizinātājs.
- Pumekus lieliski noderēs mēteļa auduma atjaunošanai.
- Lai pagatavotu termoforu, var izmantot zeki pieplidītu ar rīsiem vai graikiem, uzsidot tos mikrovilņu krāsnī.
- Matu taisnotājs lieliski izgludinās sīkos burzījumus, manžetes un apkaklītes krekliem un blūzēm.

tu, kurš palīdzēs atrast acu uztūkuma vai tumšo loku veidošanās iemeslu.

Līdzekļi, ko speciālisti ierasti iesaka:

- alerģija - pilieni, kas mazina iekaisuma reakciju (nepieciešama konsultācija ar acu ārstu un/vai alergologu);
- dehidratācija - šķidruma uzņemšana piemērotā daudzumā;
- novecošanās - krēmi vai speciāli produkti acu ādai, kas paredzēti lietošanai ap acīm;
- nogurums - netraucēts miegs un atpūta;

- liekā šķidruma uzkrāšanās orgānismā - uzturā jālieto produkti, kas bagāti ar kāliju, lai samazinātu liekā šķidruma uzkrāšanos;
- pārmērīga sāls lietošana uzturā - nepieciešams to samazināt; īslaicīgs uztūkums - gurku šķēlītes vai atdzesēti tējas maisiņi.

Ja vien tumšie loki vai maisiņi ap acīm nav īslaicīgi un tiem izrust palīdz gurku šķēlītes, ir ieteicams konsultēties ar speciālis-

Mans skolotājs

Par iedzīvotāju novecošanos bez liekām emocijām

Mana Skolotāja... tieši tā, -Skolotāja ar lielo burtu...

Katram dzīvē ir savs skolotājs, ar kuru lepojies, kuru bieži atceries, kuram ikdienas steigā nevari vienkārši paiet garām, nepainterēsējoties, kā klājas, Skolotāj?

Bijušo klasesbiedru tikšanās 2013. gadā Kumbuļu pussaliņā.

Man tāda ir skolotāja Aloīzija Bārtule, mana pirmā skolotāja. Skolas gaitas sāku 1970. gadā Sauleskalna astoņgadīgajā skolā, kur pirmoreiz ieraudzīju viņu – jaunu, skaistu, modernu... Man, meitenei, kura praktiski nezināja latviešu valodu, mācīties skolā ar latviešu mācību valodu bija gan interesanti, gan, neslēpšu, sākumā ļoti grūti. Taču skolotāja Aloīzija bija ne tikai jauna, skaista, bet arī stingra un prasīga. Kā viņa spēja līdzsvarot prasīgumu ar iecietību? Kā spēja izskaidrot nesaprotamo? To sāku apjaust tad, kad pati sāku strādāt par skolotāju...

Skolotāja Aloīzija iemācīja mūs ne tikai lasīt, rēķināt, rakstīt sacerējumus, bet arī daudz nozīmīgākas lietas, proti, - kā atšķirt labo no sliktā, ielika pamatus izpalīdzībai, iecietībai. Viņa ir tā, kura iesēja mūsos darba tikuma un cilvēcības sēklu... Viņa ir tā, kura ielika pamatus draudzīgam klasesbiedru kolektīvam. Latviešu valodu apguvu diezgan ātri, pateicoties arī tam, ka klases meitenes runāja tikai latviešu vai latgaliešu valodā. Nācās pielāgoties! Paldies jums, meitenes, īpaši - Alīnai!

Atceros, cik izteiksmīgi skolotāja Aloīzija mums lasīja priekšā! Īpaši iespiedies atmiņā, kā viņa lasīja par bada nomocītiem bērniem koncentrācijas nometnē, kuras teritorijā visu koku miza bija bērnu apgrauzta..., kā mums, meitenēm, arī dažiem zēniem, teceja asaras, to dzirdot...

Pēc vairākiem gadiem, iegūstot 1.-3. klašu skolotāja diplomu, atgriezos dzimtajā sovhozā "Sauleskalns" un sāku strādāt Sauleskalna skolā par skolotāju. Arī tad man ļoti palīdzēja skolotā-

ja Aloīzija, viņa dalījās savā pieredzē, kā arī atdeva vairākus pašgatavotus uzskates materiālus, jo pati devās pelnītā atpūtā.

Mēs bijām (un paliekam) draudzīgi klasesbiedri, vienmēr palīdzējām viens otram. Tagad esam kur kurais, bet pārsvarā tepat, savā Krāslavas novadā. Es un vēl 2 klasesbiedri izvēlējās pedagoga profesiju, proti, Juris Daļeckis veiksmīgi vada Varakļānu vidusskolu, Vija Hveckoviča apzinīgi strādā Maltes vidusskolā par skolotāju, es esmu Krāslavas novada PII "Pīlādītis" vadītāja. Domāju, ka tas, ka vairāki skolotājas Bārtules audzēkņi izvēlējās savu dzīvi saistīt ar skolotāja profesiju, arī ir mūsu skolotājas nopelns. Starp pārējiem bijušajiem klasesbiedriem ir gan uzņēmēji, gan agronomi, gan ārsti... Vienmēr labprāt tiekamies ik gadus Kapu svētkos Kumbuļos, bet emocionālas, atmiņu par jaukajiem skolas gadiem piepildītas ir mūsu tikšanās reizes ik pēc 5 gadiem. Uz tām ielūdzam arī savu skolotāju Aloīziju, kura ar prieku atceras tos gadus, atceras un zin pastāstīt par mūsu pirmajām simpātijām, mūsu nerātībām.. tais reizēs bieži skan: "Vai atceraties?" un skolotājas Aloīzijas acīs pavīd nebēdnīgas dzirksteles...

Mūsu skolotāja arī pašlaik dzīvo Kumbuļu pagastā, viņai ir 85 gadi, bet mums viņa aizvien ir skaista, gudra, atjautīga, ar humora izjūtu.. Paldies Jums, Skolotāja Aloīzija, par nesavtīgu darbu! Lai Jums stipra veselība, neizsīkstoša enerģija, lai biežāk acīs pavīd nebēdnīgās dzirksteles! Uz tikšanos pēc 3 gadiem!

Svetlana RUKMANE

1970. gads, Sauleskalna 8-gadīgās skolas 1. klase, skolotāja Aloīzija Bārtule

8.raksts. Sociālās inovācijas kā sabiedrības novecošanās negatīvo seku samazināšanas līdzeklis

Eiropā jēdziens "sociālās inovācijas" parādījās nesen, aptuveni pirms 5 gadiem, kaut gan pati parādība eksistēja jau sen. Atbilstoši zinātniskajai definīcijai sociālās inovācijas - tie ir jauni pakalpojumi un sociālās mijiedarbības modeļi, kas ir domāti jebkādu vajadzību apmierināšanai pie nosacījuma, ka gan mērķi, gan šo mērķu sasniegšanas veidi ir ne tikai novatoriski, bet arī sociāli orientēti. Sociālajām inovācijām ir iespēja apvienot vienā komandā iepriekš nesavienojamos "spēlētājus", kā arī pārvarēt tradicionālās pretrunas starp problēmas tehnoloģiskajiem risinājumiem un sociālā darba pieredzi.

Tāda pieeja dod iespēju panākt sabiedrisko labumu visplašākajā šī jēdziena nozīmē. Sociālo inovāciju raksturīgākā iezīme ir pakalpojumu saņēmēju iesaistīšana to veidošanas procesā, palīdzot atklāt un izmantot viņu potenciālu. Citiem vārdiem sakot, par sociālajām inovācijām var uzskatīt visus projektus, kuru īstenošanai autori izdomāja iepriekš neizmantoto dažādu cilvēku mijiedarbības organizēšanas paņēmieni. Piemēram, bērnu efektīvā-

cilvēku, kuriem ir dažādas hroniskas slimības - diabēts, mentālie traucējumi un tml.- dzīvesveida aktivizēšana. Šiem senioriem tika organizētas "veselības grupas", nodarbības, kas norisinājās ar jaunāko klašu skolnieku piedalīšanos. Treneru - brīvprātīgo vecāku - vadībā notika visas grupas apmācības - nūjošanas aktivitātes. Tādējādi projekts veicināja vairāku ideju virzību: pilsētvides izmantošanu visu paaudžu iedzīvotāju veselības nostiprināšanai; ekoloģisko brīvā laika pavadīšanas veidu propagandēšana; ceļu satiksmes drošības uzlabošana, konkrētāk - ceļazīmju sistēmas izmantošana automobiļu vadītāju brīdināšanai par slimu vai gados vecu gājēju.

Šis projekts arī stimulēja vietējo administrāciju izveidot īpašas zonas, kur ir nodrošināta lēnāka transporta satiksme tieši skolu tuvumā.

Pēdējā laikā daudz tiek runāts par vienu no sociālo inovāciju formām - sociālo uzņēmējdarbību. Tas ir biznesa veids, kura galvenais mērķis - aktuālāko sociālo problēmu risināšana, bet to risinā-

kai ārstēšanai un veselības stāvokļa uzlabošanai daži ārsti slimnīcās pārģērbjas par klauniem. Šī ideja ir radusies, pateicoties radošajai pieejai un bērnu psiholoģijas zināšanām. Idejas realizācija nemaksā lielu naudu, taču sniedz ievērojamu pozitīvu efektu.

Iedzīvotāju novecošanās kontekstā var nosaukt trīs negatīvās sekas, kuras var samazināt, izmantojot sociālās inovācijas. Pirmkārt, vientulība un sirmgalvju bažas par to, ka viņi nevienam vairs nav vajadzīgi, otrkārt, saskarsmes trūkums, nesaprašanās un emocionālas nesaskaņas ar jaunāko paaudzi, treškārt, nabadzības risks - nepieciešamība piepelnīties nepietiekamo ienākumu dēļ.

Līdz ar to var secināt, ka sociālo inovāciju visproduktīvākie virzieni varētu būt: psiholoģiskā palīdzība un konsultācijas par jautājumiem, kas skar paaudžu attiecības, piemēram, izskaidrot dabisko psiholoģisko un sociālo procesu būtību, jo ar tiem vecāka gadagājuma cilvēkiem ir grūti samierināties; radīt dažādu vecuma kategoriju cilvēkiem iespējas piedalīties kopējās sociālās aktivitātes, kas domātas labākai savstarpējai sapratnei, piemēram, kad skolēni apmeklē veco ļaužu pansionātus; radīt īpašas darba vietas gados veciem cilvēkiem, ņemot vērā viņu prasības un iespējas.

Rietumu valstīs jau nedaudz agrāk sāka pēlīt iedzīvotāju novecošanās problēmu, līdz ar to tur arī agrāk parādījās šāda veida sociālās inovācijas. Piemēram, Itālijā tika realizēts projekts "PIEDIBUS", kura mērķis bija gados vecu

lai palīdzētu sociāli neaizsargātiem cilvēkiem. Pastāv sociālie uzņēmumi, kas sniedz pakalpojumus izglītības jomā, organizē apkārtējās vides aizsardzības pasākumus, piedāvā jaunas darbības formas, kas veicina pilsoņu iesaistīšanu politiskajos un sociālajos procesos (piemēram, projekts "manabalss.lv"). Latvijā jau tiek īstenotas aktivitātes ar mērķi radīt darba vietas cilvēkiem, kas sasnieguši pensijas vecumu, un veiksmīgi tiek izmantota gados vecu iedzīvotāju dzīves pieredze un zināšanas. Tas ir projekts "OMA BIKE TŪRE", kas tiek realizēts Siguldā. Tur senioriem ir sniegta iespēja strādāt par gidem, kas pārvietojas ar velosipēdiem, stāstot tūristiem par savu pilsētu un rādot ievērojamākās vietas.

Var apgalvot, ka neliela pieredze sociālo uzņēmumu darbības jomā jau ir sakrāta, taču to ieguldījums ekonomiskās, psiholoģiskās un sociālās labklājības līmeņa uzlabošanā varētu būt ievērojami lielāks, ja sociālā uzņēmējdarbība tiks nostiprināta arī valsts likumdošanā un normatīvajos aktos. ES valstīs jau kopš 2011. gada norisinās process, kura mērķis ir izveidot normatīvo bāzi un radīt valsts atbalsta (tostarp finansiālā) mehānismu, kas veicinātu sociālo uzņēmumu darbību. Eiropas Komisija rekomendē veikt šādus pasākumus visās ES dalībvalstīs. Latvijas Republikas Labklājības ministrijā izstrādā pilotprojektu - jaunu sociālo uzņēmumu finansējuma programmu, kas paredz grantu piešķiršanu uzņēmējdarbības uzsākšanai. Programmas darbības sākums ir ielānots 2016. gadā.

Kā apliecina minētie piemēri, adaptācijas veidi sabiedrības demogrāfiskās novecošanās apstākļiem var norisināties dažādi. Lai šādu pasākumu ieviešanas process norisinātos ātrāk, ir nepieciešama sabiedrības radošo spēku koncentrācija, aktīva sadarbība starp dažādām vecuma grupām, sociālajām un citām grupām. Mūsdienā Latvijas sabiedrībai ir jāizpilda nopietni uzdevumi - jāpārskata novecojoši stereotipi, kas saistīti ar gados veciem cilvēkiem, jāpārvar aizspriedumi, jāatrod jauni, inovatīvi dažādu paaudžu pārstāvju mijiedarbības veidi, lai izstrādātu pieņemamus demogrāfiskās novecošanās negatīvo seku mazināšanas līdzekļus.

Tatjana AZAMATOVA
Turpinājums sekos

LAIKRAKSTS DIENA UN TV3
MEKLĒ
**LATVIJAS
LEPNUMU 2015!**

AIZPILDIET PIETEIKUMA ANKETU PORTĀLOS:
WWW.DIENA.LV, WWW.SKATIES.LV

VAI SŪTIET VĒSTULES:
LATVIJAS LEPNUMS, ANDREJOSTAS IELA 2, RĪGA, LV-1045,
LATVIJASLEPNUMS@DIENASMEDIIJ.LV,
WWW.DRAUGIEM.LV/LATVIJASLEPNUMS

AICINA

DZ LATVIJAS DZELZCĒLS
Drošā un ērtā ikdienas pakalpojumi

PASTS

RĪGAS
OSTAI **815**

EZERZEME

